

ΤΟΥ **Τριαντάφυλλου
Καρατράντου**

Tabula rasa

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το κοινό προσκύνημα του Οικουμενικού Πατριάρχη και του Πάπα στη Νίκαια, με αφορμή τον εορτασμό από τα 1.700 χρόνια της Οικουμενικής Συνόδου που διαμόρφωσε τον χαρακτήρα του Χριστιανισμού, καθώς και όλες οι κοινές δραστηριότητες τους που ακολούθησαν είναι μια ιστορική στιγμή. Μια πρωτοβουλία που προετοίμασαν μεθοδικά ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος με τον Πάπα Φραγκίσκο, ο οποίος δεν πρόλαβε τελικά να

Ρωσία χρησιμοποιεί την παράμετρο της θρησκείας για να μεγιστοποιήσει την επιρροή της και να προωθήσει το δικό της ιδεολογικό-πολιτισμικό αφήγημα της παραδοσιακής δημοκρατίας ως αντίβαρο στη φιλελεύθερη δημοκρατία της Δύσης. Η θρησκεία έχει κατά κάποιον τρόπο «οπλοποιηθεί» από τη Ρωσία, στο πλαίσιο του υβριδικού δόγματος ισχύος που αναπτύσσει τα τελευταία χρόνια.

Ακόμη και ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει και θρησκευτική και εκκλησιαστική διάσταση, η οποία έχει προκαλέσει μεγάλες αναταραχές στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

Σε αυτό το σκηνικό, η ιστορική στιγμή της συνάντησης των δύο προκαθημένων της χριστιανοσύνης έρχεται να αναδείξει την πραγματική διάσταση του ρόλου της θρησκείας στις διεθνείς σχέσεις. Την ενόπτιο, τη συμφύλιση, την προώθηση της ειρήνης και την ανάδειξη σημαντικών προκλήσεων όπου θα πρέπει να εστιάσουν οι κυβερνήσεις και οι διεθνείς θεσμοί. Για παράδειγμα, ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος έχει προσωπικά αναδείξει το κρίσιμο ζήτημα της κλιματικής αλλαγής, ενώ και ο Πάπας Φραγκίσκος είχε αφιερώσει τη ζωή του στο άνοιγμα της Καθολικής Εκκλησίας στις μεγάλες και παγκόσμιες κοινωνικές προκλήσεις, όπως η μετανάστευση και η φτώχεια.

Σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από αστάθεια, ανταγωνισμούς, συγκρούσεις και υποχώρηση του διεθνούς δικαίου και της παγκόσμιας συνεργασίας, η προσέγγιση της Ορθόδοξης και της Καθολικής Εκκλησίας θα μπορούσαν να αναδείξουν ένα νέο παράδειγμα θετικού ρόλου της θρησκείας.

Ηα μπορούσαν με αυτό τον τρόπο να αναλφθούν πρωτοβουλίες τόσο για τη διαμεσολάβηση και την αναζήτηση της ειρήνης στα πεδία των μαχών, όσο και για την ενίσχυση του διαθρησκευτικού διαλόγου για την αντιμετώπιση του φανατισμού και την εργαλειοποίηση της θρησκείας για την αιτιολόγηση της βίας.

Τέλος, αυτή η νέα δυναμική θα μπορούσε να ενισχύει και την υποστήριξη θεμάτων, όπως η λειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, στο πλαίσιο των σχέσεων Ελλάδας - Τουρκίας.

Ας δούμε λοιπόν αυτή την ιστορική στιγμή και ως μια ευκαιρία να αντιμετωπιστεί η εργαλειοποίηση της θρησκείας, που τόσο έχει πληξει τις ισορροπίες στην Ορθοδοξία τα τελευταία χρόνια.

Ο Τριαντάφυλλος Καρατράντος είναι δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, επισημοτικός συνεργάτης **ΕΛΙΑΜΕΠ**

ΑΠΕ ΚΑΙΣΑΝΙΑΣ ΜΠΕΡΛΙΣΣΕ

παρευρεθεί σε αυτή τη συγκινητική στιγμή της χριστιανοσύνης.

Υπάρχουν πολλές και διαφορετικές πτυχές αυτού του κομμικού γεγονότος που μπορεί να προσεγγίσει κάποιος από την ιστορική και τη θρησκευτική διάσταση, εξίσου όμως σημαντική είναι και η διεθνοπολιτική σημασία του.

Τα τελευταία χρόνια η θρησκεία έχει επιστρέψει ως σημαντική παράμετρος των διεθνών σχέσεων, αλλά και της ασφάλειας γενικότερα. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο πως βλέπουμε εντονότερα μια σύγχρονη εκδοχή της θρησκευτικής διπλωματίας, η οποία είχε για χρόνια καθορίσει την εξέλιξη της διεθνούς πολιτικής.

Πέραν όμως της διπλωματίας, βλέπουμε και τη χρήση της θρησκείας σε ένα πλαίσιο βίας, επιβολής, κυριαρχίας και επιρροής.

Η εργαλειοποίηση της θρησκείας σε αυτή τη συνθήκη είναι πολλαπλή. Από τη μια πλευρά οι ισλαμιστικές τρομοκρατικές οργανώσεις και τα φονταμενταλιστικά καθεστώτα που χρησιμοποιούν ως πρόφαση το Ισλάμ για τη βία, την καταπίεση και τον τρόμο που φέρνουν στον κόσμο μας.

Από την άλλη, ο τρόπος με τον οποίο η

Τα τελευταία χρόνια η θρησκεία έχει επιστρέψει ως σημαντική παράμετρος των διεθνών σχέσεων, αλλά και της ασφάλειας γενικότερα

